[2021] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 597

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰੇਮਲਤਾ

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6003)

ਅਕਤੂਬਰ 05, 2021

[ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਏ.ਐੱਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਡਾਈਂਗ-ਇਨ-ਹਾਰਨੇਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 - ਆਰ.5 - ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪਤੀ, ਕਲਾਸ-4 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਉਸਨੇ 3 ਕਲਾਸ ਦੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ - ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਇਹ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ- ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮੈਸੇਂਜਰ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੋਸਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ r.5 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਪੋਸਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਰਿਤ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ - ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ - ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਰੁਤਬੇ/ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਆਇਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਆਯੋਜਤ: 1.1 ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਤਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਿਆਇਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ। ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਪਜੀਵਿਕਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੋਵੇਂ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਪੂਰੇ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਸ ਭਰਿਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9, 10][606- ਈ-ਐੱਫ; 608- ਐੱਫ - ਐੱਚ; 609-ਏ-ਬੀ]

1.2 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਡਾਈਂਗ-ਇਨ-ਹਾਰਨੇਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਚਿਤ ਅਹੁਦੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ/ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ/ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫਰਕ/ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਜਿਸਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਕਲਾਸ-2 ਜਾਂ ਕਲਾਸ-1 ਦੀ ਪੋਸਟ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਲਾਸ/ਗਰੇਡ-IV ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਰਿਤ/ਬਿਨੈਕਾਰ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10.2][609-ਸੀ-ਜੀ]

1.3 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 2005 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਸੇਂਜਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਧਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇੰਗ-ਇਨ - ਹਾਰਨੈਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਚਿਤ ਅਹੁਦੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 16009, 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 16009 ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 31.07.2018 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 10.3, 11 ਅਤੇ 12] [609- ਐੱਚ; 610- ਏ-ਐੱਫ]

ਫੂਲਵਤੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ **(1991) ਸਪਲਾਈ 2 ਐਸਸੀਸੀ 689: (1991) ਏਆਈਆਰ 469; ਕ***ਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸੋਮਸ਼੍ਰੀ* **2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5122 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ;** *ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ***(2019) 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 653: [2019] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 432 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਐਨ.ਸੀ.ਸੰਤੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2020) 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 617: [2020] 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1177;** *ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ* **(2005) 10 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2020] 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1177	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 8**
[2019] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 43	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 9.1**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6003

2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ (ਨੁਕਸਦਾਰ) ਨੰਬਰ 620 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.09.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਰਾ ਗੋਇਲ, ਅਮੋਲ ਚਿੱਤਰਵੰਸ਼ੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮੁਹੰਮਦ. ਅਸਦ ਖਾਨ, ਆਦਿਲ ਸ਼ਰਫੂਦੀਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. 2018 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਪੀਲ ਡਿਫੈਕਟਿਵ (ਐਸ.ਏ.ਡੀ.) ਨੰ. 620 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 14.09.2018 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਪੀਲ ਅਤੇ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 31.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ - ਮੂਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਗ੍ਰੇਡ-III ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

2.1 ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਕਲਾਸ-4) ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੈਸੇਂਜਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ 07.11.2014 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ - ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮਿਤੀ 05.12.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਲਖਨਊ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 28.01.2018 ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਤਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ/ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਯੂ.ਪੀ., ਲਖਨਊ ਦੇ 23.02.2018 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਯਾਨੀ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਪੋਸਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਉਕਤ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ (ਕਰਮਸ਼ਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ) ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਡਾਈਂਗ-ਇਨ-ਹਾਰਨੈੱਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਨਿਯਮ 1974) ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ (ਕਰਮਸ਼ਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਕਾਡਰ ਵਿਚ ਉਸ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ।

2.2 31.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਰਜਾ-4 ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਜਾ-4 ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੀ ਪੋਸਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਲਾਸ-III ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

2.3 ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰੇਡ-III ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤੀ "ਉਚਿਤ ਅਹੁਦੇ" 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਆਦ' ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ 'ਉਚਿਤ' ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਆਰਟਸ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗ੍ਰੇਡ-3 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਰਾ ਗੋਇਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਲਾਸ-4 ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਪੋਸਟ/ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.1 ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

4.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਇਕੱਲੇ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀ/ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਚੀ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

4.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੋਸਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ।T। ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੇਡੀਓ ਅਧਿਨਅਸਥ ਸੇਵਾ ਦੂਜੀ ਸੋਧ ਨਿਆਮਾਵਾਲੀ, 2005 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹੇਠਲੇ ਪੋਸਟ ਯਾਨੀ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4.5 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 24.11.2015 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋ ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

4.6 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕੋਈ ਪੋਸਟ ਹੋਵੇਗੀ।

4.7 ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

5.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਗ੍ਰੇਡ-3 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। .

5.2 ਇਹ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਮਿਤੀ 24.11.2015, ਡੀਜੀਪੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

5.3 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਪਯੋਗਤਾ' ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਯੋਗਤਾ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਨੂੰ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ।

5.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈਪਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ/ਸਧਾਰਨ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5.5 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਮ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇ ਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5.6 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੋਸਟ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਅਜੀਬ ਹਨ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੋਸਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੀ ਜੋ ਪੋਸਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਗ੍ਰੇਡ-III. ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਰਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੋਸਟ ਦੀ ਡਾਊਨ ਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਉਸਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ।

5.7 ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ 1991 ਪੂਰਕ (2) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 689 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੂਲਵਤੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ।

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੈਸੇਂਜਰ (ਕਲਾਸ-IV/ਗਰੇਡ-IV ਪੋਸਟ) ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 07.11.2014 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਵਿਧਵਾ - ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ 05.02.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ 19.02.2015 ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰੇਡ-III ਦੀ ਪੋਸਟ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲਈ ਗਈ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੱਥ. ਫਿਰ ਵੀ 23.02.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਯਾਨੀ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੇਡ-III. ਦੀ ਪੋਸਟ ਉਸਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡ-3 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਾਈਂਗ-ਇਨ-ਹਾਰਨੇਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਚਿਤ ਪੋਸਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਪੋਸਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

8. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5122 ਵਿੱਚ

ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐਨ.ਸੀ.ਸੰਤੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2020) 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 617 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

> (i) ਕਿ ਦਿਆਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ;
>
> (ii) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਹਵਾਨ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;
>
> (iii) ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
>
> (iv) ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;
>
> (v) ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਹਮਦਰਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

9. ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਤਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਿਆਇਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ।

9.1 ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (2019) 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 653 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ LIC ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ (2005) 10 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289, ਪੈਰਾ 21 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

> "21. ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ *[ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਐਲਆਈਸੀ*, (2005) 10 ਐਸਸੀਸੀ 289 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੀਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

[ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (1994) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 138 : 1994 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐੱਲ.ਐਂਡ.ਐੱਸ) 930]। *ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ* [*ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ*, (1994) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 138 : 1994 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐੱਲ.ਐਂਡ.ਐੱਸ) 930] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ (*ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਕੇਸ [ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ,* (1994) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 138 : 1994 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐੱਲ.ਐਂਡ.ਐੱਸ) 930], ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ.ਪੀ. 139-40, ਪੈਰਾ 2)

> "2. ... ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਆਮ ਨਿਯਮ ਲਈ, ਜਿਸਦੀ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੀਵਿਕਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਸ਼ਰਤੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਸ ਭਰਿਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਲਾਸ III ਅਤੇ IV ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਮੈਨੂਅਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਹੈ,

ਵਿੱਤੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲ ਸਲੂਕ ਦਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੇਸਹਾਰਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਹਤ. ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੈ, ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। "

"26. ਮੁਮਤਾਜ਼ ਯੂਨੁਸ ਮੁਲਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [ਮੁਮਤਾਜ਼ ਯੂਨਸ ਮੁਲਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2008) 11 ਐਸਸੀਸੀ 384 : (2008) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲਐੱਡਐਸ) 1077] ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ [ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਐਲਆਈਸੀ, 2005) 10 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289 : 2005 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐੱਲ.ਐੱਡ.ਐੱਸ) 590] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।''

10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਨਿਪੁੰਸਕਤਾ ਅਤੇ ਉਪਜੀਵਕਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਇਆਵਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.1 ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

10.2 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਚਿਤ ਅਹੁਦੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। 'ਉਚਿਤ ਅਹੁਦਾ' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ/ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ/ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੋਸਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ/ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਜਿਸਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਕਲਾਸ-2 ਜਾਂ ਕਲਾਸ-1 ਦੀ ਪੋਸਟ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਲਾਸ/ਗਰੇਡ- ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। IV ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਰਿਤ/ਬਿਨੈਕਾਰ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

10.3 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ

ਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਓ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਆਪਰੇਟਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈਂਡ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 2005 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਸੇਂਜਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੈਸੇਂਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਉਚਿਤ ਅਹੁਦੇ' -ਹਾਰਨੈਸ ਰੂਲਜ਼ 1974 ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।

12. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 14.09.2018 ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਪੀਲ ਡਿਫੈਕਟਿਵ (ਐੱਸ.ਏ.ਡੀ.) ਨੰ.620 ਆਫ 2018 ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 16009, 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 16009 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 31.07.2018 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

